

ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล

ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

ปนิดา พุ่มพุท พย.ม.¹ ขวัญตา ภูริวิทย์ธายิระ พย.ม.²

Received: 19 October 2022

Revised: 12 December 2022

Accepted: 30 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – experimental) เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 จำนวน 95 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลทุกคน ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ
2. นักศึกษาพยาบาล มีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.52, S.D.= 0.52)
3. ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีความรู้สึกมั่นใจ และความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ป่วยจิตเวชเป็นทัศนคติที่ดีขึ้น

ดังนั้นจากผลการวิจัยจึงเห็นได้ว่าการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ มีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้มากขึ้น

คำสำคัญ: การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง นักศึกษาพยาบาล การพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

The Effects of Simulation-Based Learning for Preparation of Mental Health and Psychiatric Practicum in Nursing Students.

Panida pumput¹ Kwanta Puriwitthayatra²

Abstract

This Quasi – experimental study aimed . To study the effects of simulation-based learning for preparation of mental health and psychiatric practicum in nursing students. The sample consisted of 95 third-year undergraduate nursing students. Data were collected by using a satisfaction questionnaire and group discussion. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis. The results of the study found that:

- 1.All nursing students passed the assessment preparation prior to study in mental health and psychiatric practicum.

Corresponding author: พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

Corresponding author, E-mail: bpanida@bcnsurat.ac.th

2.Nursing students had high satisfaction in participating in the simulation-based learning for preparation of mental health and psychiatric practicum. ($\bar{X}$ =4.52, S.D.= 0.52)

3.The results of the group discussion found that nursing students were confident and ready to practice in mental health and psychiatric nursing practicum. Their attitudes toward patients with psychiatric disorders were also improved.

Therefore, the simulation-based learning for preparation of mental health and psychiatric practicum can be used to develop students' confidence in real-life practice.

Keywords: Simulation-Based Learning, mental health and psychiatric practicum , Nursing students

บทนำ

การพยาบาลเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ใช้บริการบนพื้นฐานการดูแลแบบเอื้ออาทร (Caring) ให้การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanized Health Care) และบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดูแลตนเองภายใต้บริบทและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เป็นปรัชญาการจัดการศึกษาของ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มุ่งเน้นชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยระบบบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขมีความเชื่อว่า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ⁸ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ⁸ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในทางปฏิบัติการพยาบาล เพราะเป็นการศึกษาที่ต้องลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ส่งเสริมนักศึกษาให้มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

นักศึกษาพยาบาลต้องศึกษาเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์และการลงมือปฏิบัติจริงกับชีวิตมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ความรอบคอบระมัดระวัง และรับผิดชอบอย่างสูง เพราะการผิดพลาดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้ นักศึกษาพยาบาลจึงมีแนวโน้มที่จะเกิดความเครียดสูงกว่านักศึกษาในวิชาชีพอื่นๆ² อีกทั้งถ้านักศึกษาพยาบาลปรับตัวไม่ได้จะก่อให้เกิดความคับข้องใจ ความรู้สึกขัดแย้งในใจ ความทุกข์ใจเกิดความวิตกกังวลและความเครียด มีผลให้ประสิทธิภาพการพยาบาลผู้ป่วยลดลง ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อให้การศึกษาด้านการพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพที่ดีของทั้งผู้สอน ผู้เรียน และต่อผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาพยาบาลเองก็มีความพร้อมในระดับสูงต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานกลุ่ม และมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาได้ดี¹⁵ การจัดการเรียนการสอนสิ่งที่สำคัญ คือ ความพร้อม เพราะ ถ้านักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านความรู้ และจิตใจ จะมีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็ว มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อม สำหรับการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกหัดให้มีประสบการณ์มากขึ้น โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่จำเป็น เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจริงบนหอผู้ป่วย และถ้านักศึกษาปรับตัวได้ จะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความสุข ประสบความสำเร็จในการศึกษาสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป¹³

การจัดการศึกษาภาคปฏิบัติ ผู้สอนจึงต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากสภาพหรือเหตุการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้นักศึกษาได้เห็น สังเกตและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และยังเป็นเตรียมให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการฝึกปฏิบัติอย่างมีทักษะ และมีความสามารถในการซักประวัติ วิเคราะห์อาการ และสรุปปัญหาทางการพยาบาล นำไปสู่การพยาบาลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁵ และบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ของรายวิชานั้นๆ วิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช เป็นรายวิชาในหลักสูตรการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ กลุ่มวิชาชีพ มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาประยุกต์ความรู้ในภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยจิตเวช ในสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วยที่เป็นครั้งแรกของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจากประสบการณ์การ

จัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในรายวิชานี้ที่ผ่านมา พบว่านักศึกษาพยาบาลยังรู้สึกว่าไม่มั่นใจในตนเอง รู้สึกเครียด และวิตกกังวล ในการที่ต้องให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อความไม่กล้าในการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย โดยเฉพาะในสัปดาห์แรกของการฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา นักศึกษามีความมั่นใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ เมื่อเผชิญกับสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการเตรียมความพร้อม ก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษา พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกวิธีหนึ่ง ที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์ โดยข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง เพื่อการตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เรียนในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง³ สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่จำลองความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมในคลินิก และถูกออกแบบเพื่อสาธิตกระบวนการตัดสินใจและการคิดผ่านทางเทคนิคต่างๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น วิดีโอ และหุ่นมนุษย์จำลองเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กัน เป็นการกำหนดรูปแบบสถานการณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลในสถานการณ์จำลองเสมือนจริงซ้ำได้ จนเกิดความมั่นใจก่อนให้พยาบาลผู้ป่วยจริงในสถานการณ์จริง¹⁷ สอดคล้องกับงานวิจัยผลการเตรียมความพร้อมก่อนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล พบว่า การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลหลังเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลก่อนการเตรียมความพร้อม และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงอยู่ในระดับมาก¹³

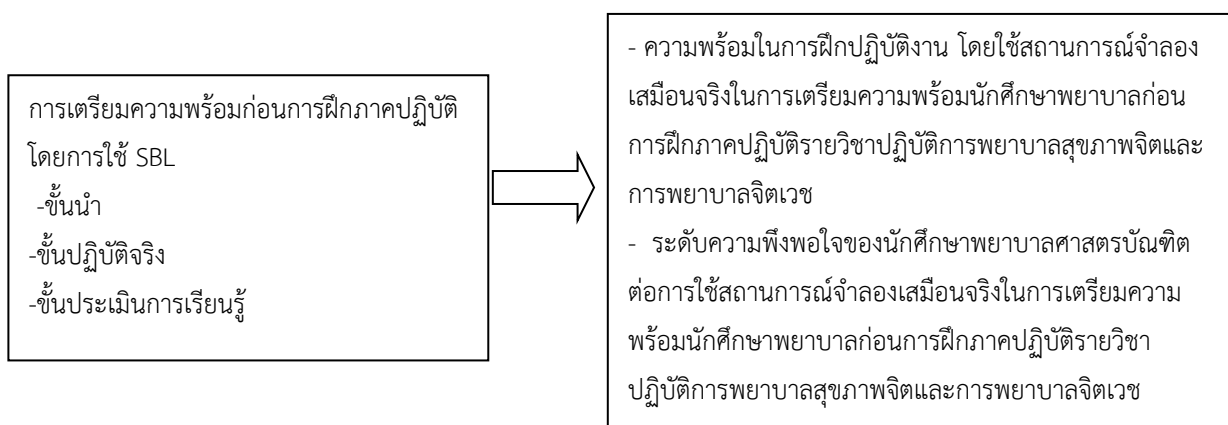
ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยนำวิธีการสอนแบบการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ มีความพร้อมและเกิดความมั่นใจในการฝึกภาคปฏิบัติในรายวิชาดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi – experimental) เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ต่อความพร้อมและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานีจำนวน 95 คน ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ประกอบด้วย ชุดการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช ซึ่งเป็นกรณีศึกษาผู้ป่วยจิตเวชที่ลักษณะอาการทางจิตที่สอดคล้องในรายวิชารายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช จำนวน 5 กรณีศึกษา เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษาในการแสดงบทบาทพยาบาลวิชาชีพและให้การพยาบาลผู้ป่วยในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง หลังจากนั้นเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินความพึงพอใจจากคุณลักษณะธนาโรจน์ และคณะ (2562) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยระดับมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน ระดับมากให้ 4 คะแนน ระดับปานกลางให้ 3 คะแนน ระดับน้อย ให้ 2 คะแนน และ ระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน จากนั้นนำค่าคะแนนมาแบ่งตามช่วงคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับสูงสุด

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับสูง

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับต่ำสุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ชุดการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มีการหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการพยาบาลจิตเวช จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบ SBL จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้

ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาที่สอดคล้องในรายวิชาภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช และนำมาปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีการหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการพยาบาลจิตเวช จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง จำนวน 3 ท่าน คำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้ 0.93 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้รับการรับรองโครงการวิจัยของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี เลขที่ 2020/4 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย การรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ให้ข้อมูลทราบ ลงนามในใบยินยอม inform consent สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ทันทีที่ต้องการโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล และไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จะถูกได้รับการปกปิดและจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น รวมทั้งจะทำลายข้อมูลทันทีหลังจากได้รายงานวิจัยที่แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ชี้แจงให้นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ทราบถึงการเตรียมความพร้อมโดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

2.ชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย การเก็บข้อมูล สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และการเรียนด้วยชุดการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกกรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

3.แบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มละ 7-8 คน ตามกลุ่มของการฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช โดยหมุนเวียนการเข้าสถานการณ์จำลอง โดยที่แต่ละกลุ่มจะไม่ได้พบกันเพื่อป้องกันปัจจัยแทรกซ้อนเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่จะใช้ปฏิบัติการในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง

4. จากนั้นดำเนินการตามขั้นตอนของการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ซึ่งเป็นขั้นนำ (Pre brief) ใช้เวลา 15-20 นาที โดยผู้สอนอธิบายก่อนการปฏิบัติ เป็นการแนะนำและเตรียมการ ผู้สอนจะบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน อธิบายสถานการณ์จำลอง อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม สถานที่ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม

5. ขั้นปฏิบัติจริง (Play Scenario) ใช้เวลา 20-30 นาที โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงตามสถานการณ์จำลอง ซึ่งขณะผู้เรียนปฏิบัติ ผู้สอนต้องคอยสังเกตพฤติกรรม เป็นผู้ช่วยให้การปฏิบัติของผู้เรียนให้ดำเนินการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ ผู้สอนจะคอยดูแลควบคุมสถานการณ์โดยการให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

6.ขั้นประเมินการเรียนรู้ (Debrief) คือ การประเมินการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันสะท้อนคิดผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากสถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดยประกอบไปด้วยวิธี ดังนี้

6.1 การสนทนากลุ่มกับนักศึกษาพยาบาลต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช โดยใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติพยาบาลอย่างไร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอธิบายเหตุผลในการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง และกระตุ้นให้คิดว่าผู้เรียนจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากสถานการณ์จำลองไปใช้จริงอย่างไร

6.2 ผู้สอนประเมินผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เช่น ประเมินความรู้และการใช้ความรู้ ประเมินทักษะการพยาบาล การประเมินสภาพการชักประวัติและการตรวจสภาพจิต การสังเกตอาการ การตัดสินใจในการให้การพยาบาลที่เหมาะสมและถูกต้องต่อสถานการณ์จำลองเสมือนจริง

6.3 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ คะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มกับนักศึกษานำมาแยกหมวดหมู่สรุปประเด็นตามกรอบที่ศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 ทุกคน ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นปฏิบัติจริง (Play Scenario) สถานการณ์จำลองมีความเหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.67$, S.D.= 0.47) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ชี้นำ (Pre - brief) มีการอธิบายขั้นตอนการเตรียมการก่อนเข้าสู่สถานการณ์จำลองที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.49) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับมาก คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลองมีความน่าสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.58) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช (N=95)

รายการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
ชี้นำ (Pre - brief)	4.59	0.49	มากที่สุด
1. มีการอธิบายขั้นตอนการเตรียมการก่อนเข้าสู่สถานการณ์จำลองที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ			
วัตถุประสงค์การเรียนรู้			
ชั้นปฏิบัติจริง (Play Scenario)			
2. สถานการณ์จำลองกระตุ้นให้นักศึกษาใช้ความรู้เดิมหรือที่เคยเรียนมา	4.57	0.52	มากที่สุด
3. สถานการณ์จำลองมีความเหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชานี้	4.67	0.47	มากที่สุด
4. ความยากง่ายของสถานการณ์จำลองเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักศึกษา	4.45	0.50	มาก
5. สถานการณ์จำลองมีความน่าสนใจและทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.52	0.50	มากที่สุด

ขั้นประเมินการเรียนรู้ (Debrief)

รายการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
6. สถานการณ์จำลองมีประเด็นที่ส่งเสริมกระบวนการคิด/การตัดสินใจแก้ปัญหา	4.53	0.54	มากที่สุด
7. สถานการณ์จำลองมีประเด็นที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย	4.54	0.54	มากที่สุด
8. สถานการณ์จำลองนี้ช่วยส่งเสริมความมั่นใจก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ	4.56	0.52	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน			
9. บรรยากาศการเรียนทำให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	4.41	0.51	มาก
10. บรรยากาศการเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการวางแผน	4.46	0.52	มาก
11. บรรยากาศการเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการทำงานเป็นทีม	4.55	0.54	มากที่สุด
12. บรรยากาศการเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.54	0.50	มากที่สุด
13. บรรยากาศการเรียนทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.58	0.54	มากที่สุด
14. บรรยากาศการเรียนทำให้เพิ่มความสนุกและความน่าสนใจในการเรียน	4.56	0.54	มากที่สุด
ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้			
15. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลองเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.48	0.50	มาก
16. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลองเพียงพอและพร้อมใช้งาน	4.38	0.57	มาก
17. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลองมีความน่าสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้	4.36	0.58	มาก
รวม	4.52	0.52	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ผลของการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างสะท้อนว่าการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ทำให้เข้าใจลักษณะอาการและอาการแสดง ของผู้ป่วยจิตเวชมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการเรียนในรายวิชาทฤษฎี ส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนและสามารถนำไปใช้ดูแลและให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่แผนกฉุกเฉิน ดังคำพูดที่ว่า

“หนูกลัวผู้ป่วยจิตเวชคะอาจารย์ กังวลว่าจะต้องให้การพยาบาลอย่างไร แต่เมื่อมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนการฝึกงาน ทำให้มองเห็นภาพผู้ป่วยจิตเวช และบริบทของหอผู้ป่วย และแผนกฉุกเฉินออกคะอาจารย์ ทำให้ลดความกลัว ความกังวล ลดลงคะอาจารย์” “ทำให้เกิดการเรียนรู้ ก่อนการไปฝึกปฏิบัติงาน รู้สึก มั่นใจ ลดความกังวล”

“ทำให้ประเมินความรู้ของตนเองได้ ก่อนที่จะไปฝึกงาน เพื่อจะได้นำมาเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนจะไปฝึกจริงคะอาจารย์”

“ทำให้หนูพอที่จะเห็นภาพของผู้ป่วยจิตเวชว่าเป็นอย่างไร และเมื่อผู้ป่วยมีอาการเกิดขึ้น จะต้องดูแลอย่างไรที่เหมาะสม”

“ผู้ป่วยจิตเวชที่เรียนในทฤษฎีที่เป็นโรคไบโพลาร์อารมณ์แปรปรวน ตอนเรียนในทฤษฎีหนูนึกไม่ออกคะอาจารย์ ว่าอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่ายนั้นผู้ป่วยเป็นอย่างไร แต่เมื่ออาจารย์สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงทำให้เห็นภาพและเข้าใจอาการแสดงของผู้ป่วย ฝึกการให้การพยาบาลที่เหมาะสม และได้ฝึกการตรวจสภาพจิตผู้ป่วยดีมากเลยคะอาจารย์

“หนูอยากให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกงานการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงให้กับน้องรุ่นต่อไปด้วยคะ เพราะว่าทำให้เข้าใจและเห็นภาพในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นโรคจิตเภทที่แผนกฉุกเฉินนะคะ ทำให้หนูเข้าใจมากขึ้น ต้องอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นคะ อาจารย์”

“หนูอยากให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกงานการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงให้กับน้องๆ รุ่นต่อไป และอยากให้เพิ่มสถานการณ์ผู้ป่วยจิตเวชให้มีความหลากหลายมากขึ้นด้วยค่ะ เพราะว่าทำให้เข้าใจและเห็นภาพในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ที่ต้องดูแลที่แผนกฉุกเฉินนะค่ะ ทำให้หนูเข้าใจลักษณะอาการและการแสดงของผู้ป่วยจิตเวชมากขึ้น และเพิ่มความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติจริงด้วยค่ะ อาจารย์”

อภิปรายผลการวิจัย

1.จากผลการศึกษาพบว่า ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 ทุกคน ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จากผลการสนทนากลุ่มในการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงได้รับความรู้จากการเรียนผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริง เรื่อง หลักการการชักประวัติและตรวจสภาพประเมินสภาพจิตผู้ป่วยที่มีความผิดปกติด้านความคิดและการรับรู้ นำไปสู่ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในขั้นปฏิบัติจริง (Play Scenario) ที่มีผู้สอนคอยสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติ ช่วยให้การปฏิบัติของผู้เรียนดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ผู้เรียนผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถเพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และส่งผลให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ⁶ สอดคล้องกับการศึกษาของสมจิตต์ สิ้นรัชชและคณะ (2560)¹⁰ ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อความรู้ ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในการฝึกปฏิบัติรายวิชาฝึกทักษะทางวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา พบว่านักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความพึงพอใจ และความมั่นใจในตนเองหลังทดลองสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติตามหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง และคณะ (2560)¹⁴ ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมก่อนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย พบว่า การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลหลังเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลก่อนการเตรียมความพร้อม และ นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงอยู่ในระดับมาก

2.จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.52 ,S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นปฏิบัติจริง (Play Scenario) สถานการณ์จำลองมีความเหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.67, S.D.= 0.47) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นนำ (Pre - brief) มีการอธิบายขั้นตอนการเตรียมการก่อนเข้าสู่สถานการณ์จำลองที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.59, S.D.= 0.49) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มีการดำเนินการตามกระบวนการอย่างเป็นระบบและมีการอธิบายทุกขั้นตอนตามวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองอย่างชัดเจนมีการใช้ผู้ป่วยจำลอง มีการจัดบริบทคล้ายคลึงหอผู้ป่วยและแผนกฉุกเฉิน ซึ่งการใช้สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่ใช้การจำลองสถานการณ์มีหลากหลายชนิด เช่น การใช้สถานการณ์เป็นหลัก การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกทักษะวิธีการ การประชุมหารือเชิงปฏิบัติการ ทุนมนุษย์จำลอง ทุนมนุษย์จำลองแบบครบในทางการแพทย์ การจัดสิ่งแวดล้อมระบบเสมือนจริงผู้ป่วยจำลองและผู้ป่วยจำลองร่วมกับชุดจำลอง วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

ไว้วิธีการสอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน/เตรียมการและขั้นตอนสอน ซึ่งมี 3 ระยะ คือ 1) ระยะการเกริ่นนำหรือการนำเข้าสู่สถานการณ์ 2) ระยะลงมือปฏิบัติ และ 3) การซักถามและสรุปประเด็นการเรียนรู้สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนเน้นการประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาผู้เรียนให้มีความมั่นใจและก้าวสู่วิชาชีพพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพต่อไป⁹ สอดคล้องกับการศึกษาของเดือน สุวรรณศิริและคณะ. (2560)⁷ ที่ศึกษาความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในตนเองในการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของนิสิตพยาบาลที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตพยาบาลที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.28 , S.D.=0.48)

จากผลการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ทำให้เข้าใจลักษณะอาการและอาการแสดง ของผู้ป่วยจิตเวชมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการเรียนในรายวิชาทฤษฎี ส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนและสามารถนำไปใช้ดูแลและให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่แผนกฉุกเฉิน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงมีข้อดีในการลดความความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย เนื่องจากการฝึกเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองเป็นการเรียนรู้ที่ไม่จำกัด โดยเฉพาะการฝึกดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ผู้ป่วยวิกฤตหรือเหตุการณ์บางอย่างที่ไม่ค่อยได้พบบ่อยในสภาพความจริง ผู้สอนสามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการปฏิบัติงาน แม้ผู้เรียนจะกระทำผิดพลาดจนอาจเกิดอันตราย แต่ก็ไม่เกิดอันตรายต่อหุ่นจำลอง ซึ่งตรงข้ามกับการปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องการได้เร็วขึ้นและดีขึ้น⁶ และจากการศึกษาของสุตารัตน์ วุฒิสักดิ์ และคณะ (2563)¹² ซึ่งศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานต่อความรู้ ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาล พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ความพึงพอใจ และความมั่นใจในตนเองหลังทดลองสูงกว่านักศึกษาควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการประเมินผู้คลอดและการพยาบาลในระยะคลอดมีความพึงพอใจเพราะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนรู่มากยิ่งขึ้นจากการเรียนภาคทฤษฎี รู้สึกสนุก ได้แสดงบทบาทในการดูแลผู้คลอดและการตัดสินใจเหมือนเป็นพยาบาลจริง มีความมั่นใจที่จะให้การพยาบาลผู้คลอดในสถานการณ์จริง ซึ่งความรู้เหล่านี้สามารถจดจำได้นาน ประสพการณ์จากการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในเรื่องการคิดและการตัดสินใจที่เร็วขึ้น และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการประเมินสภาพผู้ป่วยและการลำดับความสำคัญของการพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้อาจารย์ผู้สอนทราบถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช เกิดความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติพยาบาลของนักศึกษาดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ของรายวิชา อีกทั้งยังสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- 1.กรรณิกา วิชัยเนตร.การสะท้อนคิด: การสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการ ฝึกปฏิบัติการพยาบาล. วารสารพยาบาลตำรวจ.(2560).6(2) หน้า 188-199.
- 2.ธนพล บรรดาศักดิ์และคณะ. ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลระหว่างฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วยหนัก. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า.(2560). 34(1)หน้า 6-16.
- 3.ทิตินา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2557).
- 4.ภัททิยา จันทเวช. การเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลเพื่อลดความเครียดในการฝึกปฏิบัติงานห้องคลอด. วารสารเกื้อการุณย์, (2561). 25(1) หน้า 184-191.

- 5.มาลีวัล เลิศสาครศิริ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม กับความเครียดและการจัดการความเครียดขณะฝึกปฏิบัติงานห้องคลอดของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. วารสารพยาบาลทหารบก.(2557) .15(2), หน้า 270-279.
- 6.วรางคณา คุ่มสุข และคณะ. การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง Simulation-Based Learning. วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน.(2564).3(1) หน้า 1-11.
- 7.วงเดือน สุวรรณศิริ และคณะ. ศึกษาความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในตนเองในการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของนิสิตพยาบาลที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ.(2560).11(3) หน้า 167-177
- 8.วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี.หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560. ฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี.(2560).
- 9.สมศรี ทาทาน และคณะ.การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง. วารสารสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคเหนือ.(2560). 23(1) หน้า1-9.
- 10.สมจิตต์ สินธุชัย, กันยารัตน์ อุบลวรรณ และสุนิย์รัตน์ บุญศิลป์. ผลของการจัดการเรียนรู้โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อความรู้ ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในการฝึกปฏิบัติรายวิชาฝึกทักษะทางวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา. รามาธิบดีพยาบาลสาร.(2560).23(1).
- 11.สิริทรัพย์ สีหะวงษ์และคณะ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสารมจร.วิชาการ.(2561).21(42) ,หน้า 93-106.
- 12.สุรัตน์ วุฒิสักดิ์ไพศาลและคณะ.ผลการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานต่อความรู้ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ.(2560).14(2),หน้า 70-81.
- 13.ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง และคณะ.ผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย.วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข.(2560).27(ฉบับพิเศษ), หน้า 46-58.
- 14.ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง และคณะ.ผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี.วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข.(2561).20(3), หน้า 147-163.
- 15.อัศนี วันชัย. การศึกษาไทย: แนวโน้มการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล. วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม. (2560).18(35), หน้า106-117.
- 16.Cordeau, M.A. Teaching holistic nursing using clinical simulation: A pedagogical essay. Journal of Nursing Education and Practice.(2013).3(4),40-50.
- 17.Lazarus, R. S., & Folkman, S. Stress, appraisal, and coping. New York: Springer,(1984).